

महाराष्ट्र विधानसभा

तिसरे अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ / अग्रहायण ३०, १९३७ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	} यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला व बाल कल्याण मंत्री	
(३) जलसंपदा मंत्री	
(४) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री	

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५४

मौजे निवी (ता.पाटण, जि.सातारा) येथील वन्यप्राण्यांकडून शेतकऱ्यांच्या पाळीव प्राण्यांचे व पिकांचे झालेले नुकसान

- (१) * ३६८५० श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मौजे निवी (ता.पाटण, जि.सातारा) येथील मालकी हक्काच्या जमिनीमध्ये वन्यप्राणी रानटी गऊ रेडे, रान डुकरे, भेकरे, रान गाय यांच्याकडून पाळीव प्राण्यांचे तसेच खरीप व रब्बी हंगामातील पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान केले जात असून, या नुकसानीचे तात्काळ पंचनामे करून नुकसानग्रस्तांना तातडीने ज्यादाची भरपाई देण्याबाबत शेतकऱ्यांनी मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरच्या नुकसानीचे पंचनामे स्थानिक वन विभागामार्फत करण्यात आले असून नुकसान भरपाई मिळण्याकरिता सादर करावयाच्या कागदपत्रांचा खर्च हा नुकसान भरपाई मिळणार या रकमेपेक्षा जास्त असल्याने, भरपाईच्या रकमेमध्ये वाढ करून नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांनी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे दिनांक २ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) होय. हे खरे आहे, अशा आशयाचे निवेदन मा. मुख्यमंत्री ह्यांना देण्यात आले होते.

वन्यप्राण्यांकडून झालेल्या पीक नुकसानीपोटी द्यावयाच्या आर्थिक सहाय्यात शासन निर्णय दि. ९ जुलै, २०१५ अन्वये दुपटीने वाढ करण्यात आली आहे.

(३) निवी गावामध्ये वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यातील पशुधन जखमी/हानी तसेच पीक नुकसानीच्या अनुषंगाने प्रचलित शासन निर्णयान्वये नुकसान भरपाई संबंधित नुकसानग्रस्तास अदा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाच्या निधी अभावी राज्यातील सिंचन प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(२) * २८६८० श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दुष्काळी भागासाठी वरदान ठरणारे गोसीखुर्द व कृष्णा-कोयनासह राज्यातील सुमारे साडेसोळाशे कोटीचे २१ महत्त्वपूर्ण सिंचन प्रकल्प केंद्र शासनाने निधी देण्याचे मान्य करूनही न दिल्यामुळे प्रलंबित असल्याची बाब माहे जून, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर २१ प्रकल्पांची नावे व ठिकाणे काय आहेत त्यासाठी किती निधीची आवश्यकता आहे व त्यासाठी केंद्र शासनाकडे केव्हा प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पांना निधी मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) सन २०१४-१५ मध्ये एआयबीपी कार्यक्रमांतर्गत १८ प्रकल्पांचे सलगता प्रस्ताव व ३ प्रकल्पांचा नव्याने समावेश करण्यासाठीचे असे एकूण २१ प्रकल्पांचे रु.१६५६ कोटी केंद्रीय सहाय्याचे प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्यात आले होते. सन २०१४-१५ मध्ये त्यापैकी ६ प्रकल्पांना रु.९.५० कोटी व सन २०१३-१४ च्या सलगता प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अरूणा प्रकल्पास रु.२२.५० कोटी असे एकूण रु.३२.०० कोटीचे केंद्रीय अर्थसहाय्य प्राप्त झाले. सन २०१५-१६ मध्ये सन २०१४-१५ च्या सलगता प्रस्तावांच्या अनुषंगाने ६ प्रकल्पांना रु.६९.९६ कोटी केंद्रीय अर्थसहाय्य प्राप्त झाले. अशा रितीने आतापर्यंत केंद्र शासनाकडून सन २०१४-१५ मधील सलगता प्रस्तावाच्या अनुषंगाने १०१.९६ कोटी केंद्रीय सहाय्य प्राप्त झाले आहे.

राज्य शासनाने एआयबीपी अंतर्गत असलेल्या १८ प्रकल्पांसाठी सन २०१४-१५ मध्ये राज्य शासनाचा हिस्सा व केंद्रीय सहाय्य धरून प्रकल्पांना रु.८२६.७० कोटीचा निधी व सन २०१५-१६ मध्ये रु.२३५ कोटीचा निधी वितरीत केला आहे.

(२) सन २०१४-१५ मध्ये प्रस्ताव सादर करण्यात आलेल्या प्रकल्पांची नावे, जिल्हा, व अपेक्षित केंद्रीय सहाय्य इत्यादी तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

(रु.कोटी)

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	जिल्हा	मागणी करण्यात आलेले केंद्रीय सहाय्य	प्रस्ताव सादर केलेला दिनांक
१	तारळी (मोठा)	सातारा	४४.११	८ ऑगस्ट, २०१४
२	गोसीखुर्द (मोठा)	भंडारा	९१२.६०	१२ ऑगस्ट, २०१४
३	बेंबळा (मोठा)	यवतमाळ	९०.८८	४ सप्टेंबर, २०१४
४	निम्न वर्धा (मोठा)	वर्धा	३२.६३	४ सप्टेंबर, २०१४
५	कृष्णा-कोयना उर्सियो (मोठा)	सांगली	१०१.८९	५ सप्टेंबर, २०१४
६	धोमबलकवडी (मोठा)	सातारा	२५.२०	६ सप्टेंबर, २०१४
७	उर्ध्व पेनगंगा (मोठा)	यवतमाळ	४५.७६	६ सप्टेंबर, २०१४
८	वाघूर (मोठा)	जळगांव	७०.९३	१२ सप्टेंबर, २०१४
९	बावनथडी (मोठा)	भंडारा	६.००	१५ सप्टेंबर, २०१४

१०	नरवडे (मध्यम)	सिंधुदूर्ग	३.१३	२२ सप्टेंबर, २०१४
११	निम्न दूधना (मोठा)	परभणी	३९.५८	२४ सप्टेंबर, २०१४
१२	तिल्लारी (मोठा)	सिंधुदूर्ग	५.०९	१६ ऑक्टोबर, २०१४
१३	डोंगरगाव (मध्यम)	चंद्रपूर	५.८३	१४ नोव्हेंबर, २०१४
१४	अर्जुना (मध्यम)	रत्नागिरी	५.००	५ डिसेंबर, २०१४
१५	गडनदी (मध्यम)	सिंधुदूर्ग	१७.५०	५ डिसेंबर, २०१४
१६	निम्न पांझरा (मध्यम)	धुळे	४५.००	१० डिसेंबर, २०१४
१७	अरुणा (मध्यम)	सिंधुदूर्ग	१५.५८	२९ जानेवारी, २०१५
१८	नांदूर मधमेश्वर-२ (मोठा)	नाशिक	१८.७५	९ मार्च, २०१५
नवीन समाविष्ट प्रकल्प				
१९	टेंभू (नवीन) (मोठा)	सातारा	१०१.२५	१६ सप्टेंबर, २०१४
२०	शेलगांव बॅरेज (मध्यम)	जळगांव	७.००	२२ सप्टेंबर, २०१४
२१	उरमोडी (मोठा)	सातारा	६२.४०	२३ सप्टेंबर, २०१४
एकूण			१६५६.१०	

(३) सदर प्रकल्पांना केंद्रीय अर्थ सहाय्य प्राप्त होण्यासाठी प्रशासकिय तसेच मा.मुख्यमंत्री, जलसंपदा मंत्री यांचे स्तरावरून पाठपुरावा करण्यात आला आहे. राज्य शासनातर्फे प्रकल्पांना निधी उपलब्ध करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तुमसर व मोहाडी (जि.भंडारा) तालुक्यात रोजगार हमी योजनेतर्गत
काम करणाऱ्या मजुरांची मजुरी अदा न केल्याबाबत**

(३) * ३९१५९ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.राजेश काशीवार (साकोली) :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यातील तुमसर तालुक्यातील ६७६ मजुरांचे व मोहाडी तालुक्यातील ४०० मजुरांचे अकुशल कामाचे महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण

रोजगार हमी योजनेतील मजुरीची रक्कम माहे एप्रिल, २०१५ पासून देण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दोन्ही तालुक्यातील ग्रामपंचायतीची मजुरी मिळाली नसल्याची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी शासनाला माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२) व (३) भंडारा जिल्ह्यातील तुमसर तालुक्यातील २१६ व मोहाडी तालुक्यातील २१७ इतक्या मजुरांची मजुरी तांत्रिक कारणांमुळे थकीत होती. सदर बाब स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी त्यांच्या दिनांक ०९/०९/२०१५ च्या पत्रान्वये निदर्शनास आणून दिली होती. त्या अनुषंगाने तांत्रिक बाबीची पूर्तता करून संबंधित मजुरांची मजुरी अदा करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

एटापल्ली (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील बुर्गी टोला व पिपिली बुर्गी येथे मलेरियाची लागण होऊन ४ जणांचा मृत्यू झाल्याबाबत

(४) * ३०२१३ श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एटापल्ली (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील बुर्गी टोला येथे मलेरियाची लागण होऊन ४ जण दगावले असल्याचे दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच या तालुक्यातील कसनसूर प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतर्गत येत असलेल्या पिपिली बुर्गी येथेही मलेरियाची लागण झालेली आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, मलेरियाची लागण रोखण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

एटापल्ली (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील बुर्गी टोला येथील माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये हिवतापाचे १६ रुग्ण आढळून आले असून त्यापैकी २ जणांचा मृत्यू झाला आहे. तसेच याच गावात माहे जुलै व ऑगस्ट, २०१५ मध्ये इतर कारणाने २ मृत्यू झाले आहेत.

(२) होय.

एटापल्ली (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील कसनसूर प्रा.आ. केंद्रांतर्गत येत असलेल्या पिपिली बुर्गी या गावात माहे जुलै ते सप्टेंबर, २०१५ या कालावधीत हिवतापाचे २४ रुग्ण आढळून आले असून मृत्यू निरंक आहेत.

(३) मलेरियाची लागण रोखण्यासाठी शासनाने खालीलप्रमाणे उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे :-

- आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत नियमित ताप रुग्ण सर्वेक्षण.
- नियमित सर्वेक्षणात ताप रुग्णांचे घेण्यात आलेल्या रक्तनमुन्यांची तपासणी व आढळून आलेल्या हिवताप रुग्णांना जंतूच्या प्रकारानुसार समूळ संपूर्ण उपचार.
- किटकनाशक फवारणी.
- योग्य डासोत्पत्ती स्थानात गप्पीमासे व किटकनाशक कार्यवाही.
- नियंत्रण कक्षाची स्थापना.
- हिवतापाच्या तात्काळ निदानासाठी आर.डी.के. चा पुरवठा.
- औषधी व किटकनाशकाचा पुरेशा प्रमाणात पुरवठा.
- समस्याग्रस्त गावांचे ए.पी.आय. नुसार ए.बी.सी. गावामध्ये वर्गीकरण.
- सर्वेक्षण व उपचारासाठी अतिरिक्त मनुष्यबळाचा वापर.
- किटकनाशक भारित मच्छरदाणीचे वाटप.
- लक्षणविरहित रुग्णांचा शोध व त्यांना उपचार.
- वैद्यकीय अधिकारी यांची हिवताप उपचाराबाबत कार्यशाळा.
- गुणात्मक रक्तनमुना तपासणीसाठी प्रयोगशाळा तंत्रज्ञांचे प्रशिक्षण.
- जनतेस हिवतापाविषयी आरोग्य शिक्षण.
- मार्गदर्शनासाठी जिल्हास्तरीय अधिकाऱ्यांच्या भेटी.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर जिल्हा परिषदेने दुष्काळ निवारणाचा आराखडा
तयार करून सादर केलेल्या प्रस्तावाबाबत**

(५) * ३००२६ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लातूर जिल्ह्यातील दुष्काळ दिवसेंदिवस भीषण स्वरूप धारण करत असल्याने जिल्हा परिषदेने सप्टेंबर ते ऑक्टोबर, २०१५ या कालावधीचा दुष्काळ निवारणाचा आराखडा तयार करून राज्य शासनाकडे दुष्काळ निवारणासाठी २७ कोटी रुपयांचा प्रस्ताव सादर केला. परंतु राज्य शासनाकडून फक्त ८ कोटी रुपये जिल्हा परिषदेला मिळाले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, लातूर जिल्ह्यातील दुष्काळ निवारणासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) नाही.

पाणी टंचाई सन २०१४-१५ अंतर्गत लातूर जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील पाणी टंचाई निवारणार्थ १ ऑक्टोबर, २०१४ ते ३० सप्टेंबर, २०१५ या कालावधीकरिता पाणी टंचाई कृती आराखडा टप्प्या-टप्प्याने तयार करण्यात आला होता. दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१४ ते ३० जून, २०१५ या कालावधीकरिता एकूण रुपये ३१३८.१७ लक्ष रकमेचा पाणी टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आलेला होता. तसेच जून, २०१५ अखेर अत्यल्प पर्जन्यमान झाल्यामुळे १ जुलै, २०१५ ते ३० सप्टेंबर, २०१५ या कालावधीकरिता रुपये ६९२.८१ लक्ष रकमेचा आकस्मिक टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला होता.

सदरील टंचाई कृती आराखड्याची आवश्यकते प्रमाणे अंमलबजावणी करण्यात आली आहे. उपरोक्त कालावधीत टंचाई निवारणार्थ एकूण १४६७ उपाययोजना राबविण्यात आल्या असून सदर उपाययोजनांवर रुपये १६१४.४९ लक्ष निधी खर्च करण्यात आला आहे. त्यापैकी शासनाकडून आतापर्यंत रुपये १५४०.६१ लक्ष निधी प्राप्त झालेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**येलूर (ता.शाहुवाडी, जि.कोल्हापूर) येथील
ग्रामपंचायतीमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

- (६) * २९०९४ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहुवाडी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) येलूर (ता.शाहुवाडी, जि.कोल्हापूर) येथील ग्रामपंचायतीमध्ये सुमारे ३,५०,००० रुपयांचा गैरव्यवहार झाला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी ग्रामसेवक व सरपंच यांच्यावर कारवाई न केल्यास पंचायती समोर आंदोलन करण्याचा इशारा ग्रामपंचायत सदस्य यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, कोल्हापूर व गट विकास अधिकारी, शाहुवाडी यांच्याकडे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले आहे,
- (४) असल्यास, त्यानुसार शासनाने ग्रामसेवक व सरपंच यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून, याबाबत ग्रामपंचायतीमधील सरपंच व ग्रामसेवक हे प्रथमदर्शनी दोषी असल्याचे निदर्शनास आले आहे. ग्रामसेवकावर निलंबनाची कार्यवाही करण्यात आली असून, त्यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित केली आहे. तसेच सरपंचांविरुद्ध अपात्रतेचा प्रस्ताव विभागीय आयुक्त, पुणे यांना सादर केला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान अंतर्गत येणा-या निसर्ग पर्यटन
केंद्राकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(७) * ३२२७२ श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) :

सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान अंतर्गत येणा-या निसर्ग पर्यटन केंद्राकडे जाणारा रस्ता दुरुस्त न झाल्याने मौजे मानपाडा, टिकुजीनीवाडी, कोठारी कंपाऊंड व टाटा पावर हाऊस येथील नागरिकांची गैरसोय होत असल्याने त्यांनी माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्ता नादुरुस्त अवस्थेत असल्याने पर्यटक व निसर्गप्रेमी तसेच अभ्यासकांची संख्या कमी होत असल्याने, महसूलामध्ये घट होऊन शासनाचे आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू रस्ता दुरुस्तीसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

निसर्ग परिचय केंद्र मानपाडा येथे भेट देणाऱ्या पर्यटक, निसर्गप्रेमी व अभ्यासक यांच्या संख्येत घट झाली नसून मागील ३ वर्षांच्या तुलनेने सदरच्या संख्येत वाढ झाली असून शासनाच्या महसुलात ही वाढ झालेली आहे.

(३) सदर रस्त्यांची दुरुस्ती माहे ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये ठाणे महानगरपालिकेच्या मार्फत करण्यात आली होती. सदरचा रस्ता पुन्हा दुरुस्त करण्याच्या दृष्टीने प्रस्ताव मान्यतेसाठी वन विभागास सादर करणेबाबत आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धामोड (ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर) येथील प्राथमिक आरोग्य

केंद्रामधील कनिष्ठ सहायकाकडून झालेला गैरव्यवहार

(८) * ३४३०१ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय

ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धामोड (ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रामधील कनिष्ठ सहायकाकडून झालेल्या पाच लाखांच्या गैरव्यवहार प्रकरणी दिनांक ७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणात कोणत्या कलमान्वये गुन्हा दाखल करून शासनाने पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) संबंधित कनिष्ठ सहायक यांच्यावर अपहार प्रकरणी भा.दं.वि.स.का. कलम ४०९, ४२० अन्वये दिनांक ५.१२.२०१५ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे. संबंधितास दिनांक २.९.२०१५ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले असून त्यांच्याविरुद्ध दिनांक ३०.११.२०१५ अन्वये खातेनिहाय चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील गट विकास अधिकारी यांनी बिले अदा केल्याबाबतची खोटी माहिती देऊन लाभार्थ्यांची केलेली फसवणूक

(९) * ३५५९१ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात सावंतवाडी तालुक्यासाठी ७० हजार व देवगड तालुक्यासाठी ३५ हजार महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार योजनेतर्गत गोठ्यांच्या बांधकामासाठी बिले अदा केल्याबाबतची खोटी माहिती देऊन गटविकास अधिकारी यांनी लाभार्थ्यांची फसवणूक केल्याची बाब जिल्हा परिषदेच्या बांधकाम समितीच्या दिनांक २१ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास झालेल्या बैठकीत निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, लाभार्थींना बिले न देता अदा केल्याबाबत खोटी माहिती देणा-या गटविकास अधिकाऱ्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती यांना प्राप्त अधिकारानुसार सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात मगाराग्रारोहयो अंतर्गत गुरांच्या गोठ्यांच्या बांधकामासाठी माहे मार्च, २०१५ पर्यंत सावंतवाडी व देवगड तालुक्यातील कामांना रु.७०,०२६/- व कणकवली तालुक्यातील कामांना रु.३५,०००/- प्रमाणे प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. याबाबत दिनांक २०/०८/२०१५ रोजी जिल्हा परिषद बांधकाम समितीच्या सभेत चर्चा झाली. त्यावेळी साळीस्ते, तालुका कणकवली येथील रु.९३,०००/- इतके अंदाजपत्रक असणारे गोठे माहे मार्च, २०१५ मध्ये पूर्ण झाले आहेत, परंतु त्यांचे पेमेंट झाले नसल्याने ते त्वरीत देवून त्याची माहिती पुढील सभेत ठेवण्याच्या सूचना गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, कणकवली व गटविकास अधिकारी (रोहयो) जिल्हा परिषद, सिंधुदुर्ग यांना देण्यात आल्या.

सदर प्रकरणी बिले अदा केल्याची खोटी माहिती देणे अथवा लाभार्थ्यांची फसवणूक केल्याची बाब उघडकीस आली नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हा परिषदेच्या शिवतीर्थ या प्रशासकीय इमारतीच्या नूतनीकरणाच्या कामासाठी ई-निविदा प्रक्रियेचा अवलंब न केल्याबाबत

(१०) * ३९२३६ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हा परिषदेच्या शिवतीर्थ या प्रशासकीय इमारतीच्या तळमजल्याच्या नूतनीकरणाचे ५७ लाखांच्या कामाचे ई-टेंडरिंग प्रणालीनुसार निविदा प्रक्रिया न काढताच सदर नियमबाह्य काम करणाऱ्या ठेकेदार व संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.ग्रामविकास मंत्री व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, रायगड जिल्हा परिषद यांना निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काही वर्षांपूर्वी दुरुस्ती केलेल्या इमारतीच्या तळमजल्याचे काम मर्जीतील ठेकेदाराला देण्यासाठी परत नव्याने काम सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त कामे करण्यासाठी लागणारा निधी व प्रत्यक्षात खर्च होणारा निधी यामध्ये मोठ्या प्रमाणात तफावत असल्याचा संशय निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने या संपूर्ण प्रकरणाची चौकशी करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यात सुकन्या योजनेचा प्रसार आणि प्रचार झाला नसल्याबाबत

(११) * ३१५३५ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), अॅड.के.सी.पाडवी (अक्कलकुवा) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यात शासनाने जाहीर केलेल्या सुकन्या योजनेचा प्रसार आणि प्रचार झाला नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महिला वा बालविकास विभागाच्या गलथान कारभारामुळे या जिल्ह्यातील अनेक गावांत सुकन्या योजना यशस्वीपणे राबविण्यात येत नसल्याने, शासनाकडून कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई तालुक्यातील राजीव गांधी जीवनदायी योजनेची तयार करण्यात
आलेली ओळखपत्रे लाभार्थ्यांना वाटप न केल्याबाबत

(१२) * ३९२४९ श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई तालुक्यात राजीव गांधी जीवनदायी योजनेची तयार करण्यात आलेली ओळखपत्रे गोरगरीब लाभार्थ्यांना वाटप न करता नवघरच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रातच पडून राहिली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ही ओळखपत्रे महा-ई सेवा केंद्रातर्फे गरजूंना वाटप होणे आवश्यक होते, परंतु ओळखपत्र वाटपाअभावी गोरगरीब आदिवासी लाभार्थी राजीव गांधी जीवनदायी योजनेपासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून, नवघरच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रात भिजत पडलेल्या ओळखपत्रांबाबत जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

दि. ५.६.२०१५ पासून ओळखपत्र वाटपास शासनाकडून स्थगिती देण्यात आली आहे.

एकूण २,१५,०५,४८९ लाभार्थी कुटुंबीयांपैकी १,१९,५६,४४७ ओळखपत्र छापून वाटण्यात आली, उर्वरित ९५,४९,०४२ ओळखपत्र स्थगिती उठवताच वाटण्यात येतील.

(२) हे खरे नाही.

ओळखपत्राअभावी कोणालाही वैद्यकीय उपचाराचे लाभ नाकारण्यात येत नसून लाभार्थ्यांना पिवळे, केशरी, अंत्योदय व अन्नपूर्णा शिधापत्रिका व फोटो ओळखपत्र इत्यादी विहित केलेल्या वैद्य ओळखपत्राच्या आधारे योजनेच्या अंगिकृत रुग्णालयांत ९७१ उपचार पध्दती व १२१ पाठपुरावा सेवांसाठी वैद्यकीय उपचारांचा लाभ घेता येतो.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

स्वतंत्र जलसंधारण आयुक्तालयाची निर्मिती करण्याबाबत

(१३) * ३६८०८ श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः जालना जिल्ह्यात दरवर्षी निर्माण होणाऱ्या पाणी टंचाईवर मात करण्यासाठी जलसंधारणाची कामे विविध विभागामार्फत सुरु आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ही सर्व कामे एकाच छताखाली आणून त्याची परिणामकारकता क्षमता अधिक वाढविण्यासाठी स्वतंत्र जलसंधारण आयुक्तालयाची निर्मिती करण्याचा निर्णय शासनाने नुकताच घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोणकोणते विभाग एकत्र करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे काय

(४) असल्यास, त्यांची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२), (३) व (४) नाही.

तथापि, औरंगाबाद येथे जलसंधारण आयुक्तालयाची निर्मिती करण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन असून जलसंधारण आयुक्तालयाची निर्मिती करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

अहमदनगर जिल्हा रुग्णालयातून रुग्णांना टॅमी फ्लू च्या मुदतबाह्य गोळ्यांचे वितरण करण्यात आल्याबाबत

(१४) * ३३४४६ श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हा रुग्णालयातून रुग्णांना टॅमी फ्लू च्या मुदतबाह्य गोळ्यांचे वितरण करण्यात आल्याची गंभीर बाब माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुदतबाह्य गोळ्यांचे वितरण करून रुग्णांच्या जीवाशी खेळणाऱ्या रुग्णालय प्रशासनावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर येथे औषधोपचाराकरीता येणाऱ्या सर्व रुग्णांना देण्यात येणाऱ्या सर्व औषधी ह्या मुदतबाह्य दिनांकाच्या पुर्वी वाटप करण्यात आलेल्या आहेत.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यातील स्त्री रुग्णालय व सामान्य रुग्णालयात रक्तपेढीच्या
 बनावट पावत्याद्वारे रकमेचा केलेला अपहार**

(१५) * ३८४५६ श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील स्त्री रुग्णालय व सामान्य रुग्णालयात रक्त पेढीच्या बनावट पावत्याद्वारे प्रचंड प्रमाणात रक्कमा काढण्याचा फसवणूकीचा प्रकार माहे आक्टोबर, २०१५ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकार शासकीय रुग्णालयातील कर्मचाऱ्यांना हाताशी धरून संगनमताने सुरु होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणात किती रकमेचा अपहार झाला आहे,

(४) असल्यास, दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा त्याचे स्वरूप काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, सकृतदर्शनी अशा स्वरूपाची घटना घडल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) या संबंधी रामदास पेठ पोलीस स्थानक, अकोला यांचेकडे फिर्याद दाखल करण्यात आली असून तपासाअंती ही बाब स्पष्ट होईल.

- (३) प्राथमिक चौकशी अहवालानुसार अंदाजे रु. ५ लक्ष रकमेचा अपहार झाल्याचा अंदाज आहे.
- (४) स्थानिक पोलीसांकडून तपास सुरु असून तपासाअंती निष्कर्षानुसार संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जलविद्युत विभागाच्या माध्यमातून चालविल्या जाणा-या ६
प्रकल्पांचे तातडीने दुरुस्ती व आधुनीकीकरण करण्याबाबत**

- (१६) * ३२४५९ श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) जलविद्युत विभागाच्या माध्यमातून चालविल्या जाणा-या ३४ प्रकल्पांमधून २६३६ मेगावॉट वीजनिर्मिती करणाऱ्या प्रकल्पांपैकी येलदरी, वीर, कोयना, भाटघर, वैतरणा आणि राधानगरी या ४३६ मेगावॉटच्या ६ प्रकल्पांचे ३५ वर्षांचे आयुष्य संपले असल्याने याप्रकल्पांची तातडीने दुरुस्ती व आधुनीकीकरण करण्याचे काम करणे अत्यावश्यक झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ६ जलविद्युत प्रकल्पांचे ३५ वर्षांची मुदत संपली असल्याने तेथील वीजनिर्मिती कधीही ठप्प होवू शकते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ६ जलविद्युत प्रकल्पांच्या दुरुस्तीच्या कामाबाबत शासनाने निर्णय घेण्याची आवश्यकता असतानाही कोणताही निर्णय घेतला नसल्याने जलविद्युत प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी व उभारणीसाठी प्रती मेगावॉटला मिळणारे १ कोटी रुपयांच्या अनुदानापासून वंचित राहावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने मुदत संपलेल्या सदरहू जलविद्युत प्रकल्पांच्या दुरुस्तीबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

येलदरी (३ x ७.५ मे.वॅ) वीर (२ x ४.५ मे.वॅ.), कोयना धरण पायथा (२ x २० मे.वॅ.), भाटघर (१ x १६ मे.वॅ.), वैतरणा (१ x ६० मे.वॅ.), कोयना स्तर-३ (४ x ८० मे.वॅ.), या ४६७.५० मे.वॅट क्षमतेच्या सहा जलविद्युत प्रकल्पांचे नुतनीकरण व आधुनिकीकरण करावे असे मुख्य अभियंता (विद्युत), जलविद्युत प्रकल्प, मुंबई यांनी प्रस्तावित केले आहे.

(२) जलविद्युत प्रकल्पांचे सर्वसाधारण आयुष्यमान (Normative Life) ३५ वर्षांचे असते.सदर ३५ वर्षांची मुदत संपली की विद्युतगृहे बंद पडतातच असे नाही. मात्र सततच्या वापराने त्यांची कार्यक्षमता कमी झालेली असते. कार्यक्षमतेत झालेली घट, नादुरुस्तीची वारंवारता विचारात घेऊन गरजेनुसार नुतनीकरण करणेत येते.

(३) नाही.

केंद्र शासन नवीन व पुनर्निर्माण उर्जा मंत्रालय, नवी दिल्ली (MNRE) यांच्याकडून एप्रिल, १४ ते मार्च १७ या कालावधीत २५ मे. वॅ.क्षमतेपर्यंतच्या लहान जलविद्युत प्रकल्पांच्या नुतनीकरण व आधुनिकीकरणासाठी रुपये १ कोटी प्रति मे.वॅ. अनुदान निश्चित करण्यात आले आहे. त्यानुसार नूतनीकरणाचे कामाचे कार्यांरंभ आदेश दिल्यानंतर ते पूर्णत्व अहवाल सादर करेपर्यंतच्या विविध ४ टप्प्यात हे अनुदान मिळते. गरजेनुसार नुतनीकरण व अधुनीकरणाचे काम हाती घेऊन सदर अनुदानाचा लाभ घेणेत येईल.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील ज्ञानगंगा प्रकल्पाची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(१७) * २९१८६ श्री.आकाश फुंडकर (खामगांव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील ज्ञानगंगा प्रकल्पाची कामे मागील दोन वर्षांपासून बंद आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकल्पाला सुधारित प्रशासकीय मान्यता न मिळाल्यामुळे सदर कामे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकल्पाचे काम लवकर सुरु करण्यासाठी सुधारित शासकीय मान्यतेच्या प्रस्तावाला तात्काळ मंजूरी प्रदान करण्यास शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे, सुधारित प्रशासकीय मान्यतेअभावी प्रकल्पाचे काम जून, २०१२ पासून बंद होते. तथापि सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षात वितरीत झालेल्या तरतुदीच्या मर्यादेत खर्च करण्यास परवानगी प्रदान केल्यामुळे प्रकल्पाचे काम ऑक्टोबर २०१४ पासून पुन्हा सुरु करण्यात आले आहे. धरणाचे मातीकाम व सांडव्याचे काम अनुक्रमे ५०% व ८०% झालेले आहे.

(२) नाही.

(३) दि. २१/११/२०१५ रोजी झालेल्या बैठकीत राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीने रु.१५९.५५ कोटीच्या प्रथम सुधारित मान्यता प्रस्तावास सहमती दिली आहे. सु.प्र.मा. प्रस्ताव विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाचे नियामक मंडळाचे आगामी बैठकीत विचारार्थ सादर करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जंगलामध्ये घडलेल्या आगीच्या घटनांच्या अहवालाबाबत

(१८) * २९५०१ श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य वनविभागाच्या वन भूमी अहवालानुसार सन २०१४-१५ मध्ये राज्यातील जंगलामध्ये २ हजार २३५ आगीच्या घटना घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ही आग शेकोट्यांमुळे लागल्याचे दिसून येते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने मानव निर्मित आगीच्या घटना रोखून जंगलसंपत्तीचे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) सन २०१४-१५ मध्ये आगीच्या एकूण २७२१ घटना घडल्या आहेत.

(२) सदरहू आगीच्या शेकोट्यामुळे लागल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(३) आगीच्या घटना रोखून जंगलसंपत्तीचे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी खालीलप्रमाणे वनवणवा प्रतिबंध उपाययोजना करण्यात येतात.

(१) वनवणवा हंगामासाठी आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा वनवृत्त स्तरावर तयार करण्यात येत असून या आराखड्यानुसार उपलब्ध मंजूर अनुदानाचे अधिन राहून दरवर्षी १५ फेब्रुवारी पूर्वी जाळरेषा घेण्यात येतात.

(२) आग प्रतिबंधक पथके गठित करण्यात येऊन वनक्षेत्रास आग लागल्याचे निदर्शनास येताच स्थानिक गावकऱ्यांच्या / वनसंरक्षण समित्यांचे सहाय्याने आग विझविण्यात येते.

(३) आगीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी ११ फायर इंजीन व ३७८ पोर्टेबल फायर ब्लोअर खरेदी करून पुरवठा करण्यात आले आहेत.

(४) राज्यातील नागपूर, ठाणे, धुळे, चंद्रपूर व अमरावती वनवृत्तात बिनतारी संदेश यंत्रणेचे जाळे उभारण्यात आले आहे.

(५) वनरक्षक यांना ४२११ स्मार्ट फोन पुरवठा करण्यात आले आहेत.

(६) सर्वे ऑफ इंडिया यांचेद्वारे आगीच्या घटनांनी माहिती दररोज संकेतस्थळावर व वन अधिकारी यांना SMS द्वारे प्राप्त होत असल्याने तात्काळ कार्यवाही करणे सोईस्कर झाले आहे.

(७) वनकर्मचारी/अधिकाऱ्यांकडून वनक्षेत्राची नियमित गस्त करण्यात येते.

(८) हेतुपुरस्सर आग लावणाऱ्या इसमावर भारतीय वन अधिनियम १९२७ अंतर्गत दंडात्मक कार्यवाही करण्यात येते.

(९) ग्रामसभा घेऊन आगीमुळे होणाऱ्या नुकसानाची माहिती स्थानिक गावकऱ्यांना देऊन त्याचे प्रबोधन करण्यात येते. तसेच भिंतीपत्रके व पत्रकाद्वारे आणि दूरदर्शन/आकाशवाणी सारख्या प्रसार माध्यमाद्वारे स्थानिक ग्रामस्थांमध्ये जागरूकता निर्माण करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जायकवाडीच्या डाव्या कालव्यालगतच्या दोन्ही बाजूंच्या खोदकामातून
मिळालेल्या मुरुमाची झालेली चोरी**

(१९) * ३८७०० श्री.मोहन फड (पाथरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जायकवाडीच्या डाव्या कालव्यालगतच्या १४७ कि.मी. दोन्ही बाजूंच्या खोदकामातून मिळालेल्या मुरुमाची चोरी प्रकरणी जायकवाडी विभागाच्या अधिका-यांना चौकशी अहवालात दोषी ठरविण्यात आले असून याप्रकरणी कारवाई करण्यात यावी असा प्रस्ताव तहसिलदार, पाथरी (जि.परभणी) यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी यांचेकडे दिनांक १ जून, २०१५ रोजी पाठविला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी जायकवाडी विभागातील दोषी अधिका-यांवर कारवाई करण्याचे आदेश जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी देवूनही जायकवाडीचे कार्यकारी अभियंता यांनी कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी कारवाई न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, दोषींना संरक्षण देणा-या अधिका-यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

सदरील प्रस्ताव उपविभागीय अधिकारी (महसूल), पाथरी यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी यांना त्यांचे पत्र दि. २७/०३/२०१५ अन्वये सादर केला आहे.

- (२) जिल्हाधिकारी परभणी यांनी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने याबाबत क्षेत्रिय कार्यालयाकडून संबंधित जिल्हाधिकारी यांना दिनांक २०/०६/२०१५ च्या पत्रान्वये खुलासा सादर केला आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्हा परिषदेतील समाज कल्याण योजनांकरिता तरतूद करण्यात आलेल्या कोटयवधी रुपयांचा निधी अखर्चित राहिल्याबाबत

(२०) * ३८७१५ श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला जिल्हा परिषदेतील समाज कल्याण योजनांकरिता यावर्षी कोटयवधी रुपयाची तरतूद करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१४-१५ मध्ये फक्त २०% निधी खर्च होऊन सुमारे ८०% निधी अखर्चित राहिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

सन २०१५-१६ मध्ये समाजकल्याण योजनांकरिता एकूण रु.९३८.१५ लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१४-१५ मध्ये समाजकल्याण योजनांकरिता एकूण प्राप्त निधी रु.३२.०६९ कोटी पैकी रु.२२.३४५ इतका खर्च करण्यात आला असून उर्वरित निधी सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षात खर्च करण्यात येत आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे तामसा (ता.हदगाव, जि.नांदेड) भागात कोटयवधी रुपयांची पाणलोट क्षेत्र विकास योजनेची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत

(२१) * ३९३१८ श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे तामसा (ता.हदगाव जि.नांदेड) भागात कोटयवधी रुपयांची पाणलोट क्षेत्र विकास योजनेची कामे पूर्ण झाल्याचे कृषि खात्याकडून वारंवार सांगण्यात येत असले तरी बरीचशी कामे अर्धवट राहिलेली असून ती कामे चुकीच्या व

- गुत्तेदारी पध्दतीने करुन, सदरील कामे निकृष्ट दर्जाची व जास्तीची मापे घेवून जास्तीचे देयके सादर केल्याचा प्रकार निदर्शनास आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीअंती सदरील निकृष्ट दर्जाची कामे करणाऱ्या व बनावट देयके सादर करणा-यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आर्णी तालुक्यातील वरुड (तुका) येथील शेतकऱ्यांच्या शेतातून अनधिकृतरित्या पांदन रस्त्याचे खोदकाम व खडीकरण केल्याबाबत

(२२) * ३७८६७ श्री.राजु तोडसाम (अर्णी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आर्णी तालुक्यातील वरुड (तुका) येथील शेतकऱ्यांच्या शेतातून अनधिकृतरित्या बनावट प्रतिज्ञा लेख व संमतीपत्र दर्शवून पांदन रस्त्याचे खोदकाम व खडीकरण केल्याची तक्रार शेतकऱ्यांनी जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांचेकडे दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पांदन रस्त्याच्या कामात झालेल्या गैरव्यवहाराची चौकशी करुन संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्याची व झालेल्या नुकसानीचा मोबदला देण्याची मागणी शेतकऱ्यांने दिलेल्या निवेदनात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीअंती दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करुन नुकसानीचा शेतकऱ्याला मोबदला मिळण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, आर्णी यांचे पत्र क्र./पंस-आ/मगारोहयो/१८१/२०१५ दि.२१/११/२०१५ अन्वये चौकशी समिती गठीत करण्यात आली असून चौकशी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्हापरिषदेला विकासकामासाठी कोट्यवधीचा निधी मंजूर करण्यात येवूनही विकास कामाचे नियोजन प्रलंबित असल्याबाबत

(२३) * ३०२५७ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्हापरिषदेला सन २०१५-१६ या कालावधीकरिता विकासकामासाठी कोट्यवधीचा निधी मंजूर करण्यात येवूनही विकास कामाचे नियोजन अद्याप करण्यात आले नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले अहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विकास कामाचे नियोजन तातडीने होण्याबाबत तसेच विकास कामाचे नियोजन करण्याकडे दुर्लक्ष व टाळाटाळा करणा-यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा परिषद अंतर्गत माहे ऑक्टोंबर व नोव्हेंबर २०१५ या कालावधीत आरोग्य, शिक्षण (प्राथमिक), इमारत व दळणवळण या विभागांनी जिल्हा नियोजन विकास समितीमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचे नियोजन केले आहे. उर्वरित विभागाने माहे सप्टेंबर, २०१५ अखेरपर्यंत विकास कामाचे नियोजन केलेले आहे. दलित वस्तीचे नियोजन व नियंत्रण करण्याचे अधिकार जिल्हा

परिषदेच्या अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांना देण्यात आलेले आहेत. संपूर्ण नियोजन विषय समितीच्या मान्यतेने करावयाचे असल्याने प्रशासकीय कारणास्तव सप्टेंबर, २०१५ पर्यंत नियोजन होऊ शकले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे चिंचाळी (ता मंडणगड, जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील लघु पाटबंधारे विभागाने बांधलेल्या धरणाचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(२४) * ३८९२० श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे चिंचाळी (ता.मंडणगड, जि.रत्नागिरी) येथील लघु पाटबंधारे विभागाने सुमारे ७ कोटी रुपये खर्च करून बांधलेल्या धरणाचे काम पावसाळ्यात करण्यास बंदी असतानाही ठेकेदार व अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे झाले असून सदर धरणास मोठी गळती लागली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषींवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

लघु पाटबंधारे योजना चिंचाळी या योजनेचे अंदाजे ९५ % काम पूर्ण झाले आहे. सदर धरणाचे काम पावसाळ्यात करण्यात आलेले नाही. सन २००५ मधील अतीवृष्टीनंतर धरणाच्या डाव्या पक्षभिंतीचे दगडी बांधकाम क्षतीग्रस्त झाले असून त्यामधून मोठ्या प्रमाणावर गळती होत असलेचे निदर्शनास आलेले आहे.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-गोवा महामार्गावरील माणगांव जवळील साले गावांतील बेरोजगार तरुणांना सिराप्लास्ट कंपनीने रोजगार न दिल्याबाबत

(२५) * ३५७२१ श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-गोवा महामार्गावरील माणगांव जवळील साले ग्रामपंचायतीने सिराप्लास्ट कंपनीला १५ एकर जागा विना मोबदला देवून त्या बदल्यात गावांतील तरुणांना नोकऱ्या व रोजगार देण्याचे सिराप्लास्ट कंपनीने मान्य केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या ३० वर्षात कंपनीने एकाही तरुणाला नोकरी अथवा रोजगार उपलब्ध करून दिलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, ग्रामपंचायतीची फसवणूक केल्याप्रकरणी जबाबदार असणाऱ्या उक्त कंपनीविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

सिराप्लास्ट कंपनीने सिकॉम कडून दि.०९/१२/१९८६ रोजी भाडे तत्वावर (लिजवर) जागा घेतली आहे. ग्रामपंचायतीमार्फत स्थानिक बेरोजगारांना कंपनीमध्ये रोजगारासाठी प्राधान्य देण्याची मागणी आली. सदर मागणीची पूर्तता कंपनी व्यवस्थापनाने केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

कंपनी व्यवस्थापनाने १०० टक्के कामगार भरती ही गुपग्रामपंचायत साले मध्ये समाविष्ट असलेली गावे तसेच आजुबाजूच्या खेड्या पाड्यातील बेरोजगार व होतकरु तरुणांना त्यांच्या योग्यतेनुसार रोजगाराची संधी दिली आहे.

(३) नाही.

ग्रामपंचायत हद्दीतील व आजुबाजुच्या खेड्या पाड्यातील गरजू व बेरोजगार तरुणांना गरजेनुसार रोजगार देण्याचा कंपनी व्यवस्थापन सतत प्रयत्न करीत आहे. वर (२) मध्ये नमूद केल्यानुसार कंपनीने कार्यवाही केली असल्यामुळे चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजा गोंडवाघोली (जि.अमरावती) येथे जलयुक्त शिवार योजना अभियानांतर्गत चार सिमेंट बंधा-याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(२६) * ३४९३४ प्रा.विरेन्द्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यातील वागडोह ग्रामपंचायत अंतर्गत मौजा गोंडवाघोली आदिवासी भागातील गायमुखाच्या एका नाल्यावर जे.सी.टी. महाशासनाच्या जलयुक्त शिवार योजनेअंतर्गत चार सिमेंट बंधा-याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या बाबत संबंधितांनी शासनाकडे तक्रार केली असून या तक्रारीमध्ये उक्त कामामध्ये रस्टोगेटप्रमाणे सिमेंट, लोखंड व नदीच्या रेतीऐवजी नाल्याची मातीमिश्रीत रेतीचा वापर करण्यात आला असून बांधकामावर योग्य क्युरीग करण्यात आलेले नसून, हे काम गरजू व गरीब मजुरांकडून करून घेण्यात आले नसून, सदर बांधकाम मध्य प्रदेशातील मजूर ठेकेदाराकडून करवून घेतले याबाबत कृषि सेविका यांना गावकऱ्यांनी विचारणा केली असता त्यांची ग्रामस्थाना उडवाउडवीची उत्तरे दिली हे पाहता याकामाच्या दर्जा संदर्भात व आलेल्या तक्रारीबाबत शासनाने कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, गोंडवाघोली येथील चार सिमेंट नालाबांधासंदर्भात श्री.राजीलाल कारले व इतर ग्रामस्थांनी तक्रार केली आहे.

(२) सदर तक्रारीतील मुद्यांच्या अनुषंगाने व कामाच्या दर्जाबाबत चौकशी करण्यात आली असून सदरील कामाचा दर्जा समाधानकारक असून कामे मार्गदर्शक सूचनांनुसार करण्यात आलेली आहेत असे आढळून आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबुलगा (ता.देगलूर, जि.नांदेड) येथे एकात्मिक पाणलोट विकास योजनेतर्गत उभारण्यात आलेल्या माती बंधान्याच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

(२७) * ३४७०६ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबुलगा (ता.देगलूर, जि.नांदेड) येथे माहे जून-जुलै, २०१५ मध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास योजनेतर्गत उभारण्यात आलेल्या माती बंधान्याच्या कामात मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाल्याने त्यांची तातडीने चौकशी करावी अशी मागणी माहे ऑगस्ट, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्यादरम्यान सामाजिक कार्यकर्ते यांनी उपविभागीय कृषी अधिकारी यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी केली आहे काय चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे

(३) अद्यापही चौकशी केली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारण काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

श्री.श्रीनिवासरेड्डी व्ही. इलतेपवार, तालुका उपाध्यक्ष, माहिती अधिकार तपास समिती, रा.शहापूर, ता.देगलूर, जि.नांदेड यांचेकडून ०७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी तक्रार अर्ज प्राप्त झाला होता.

(२) होय. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यासाठी तंत्र अधिकारी व कृषि अधिकारी, उपविभागीय कृषि अधिकारी कार्यालय, देगलूर यांची चौकशी समिती नियुक्त करण्यात आली. चौकशी समितीने तक्रारदारासोबत कामाची पहाणी केली असता माती बंधान्याचे काम योग्य व समाधानकारक झाल्याचे दिसून आले.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेच्या जाचक अटींमुळे
कामे करण्यात अडचणी निर्माण होत असल्याबाबत**

(२८) * ३८७३४ श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेच्या जाचक अटींमुळे कामे करण्यात अडचणी निर्माण होत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ग्रामीण भागातील प्रत्येकाला रोजगार उपलब्ध व्हावा व मुलभूत सुविधांची विकास कामे होण्याच्या प्रमुख उद्देशाने सुरु असलेल्या सदर योजने अंतर्गत केलेल्या कामांची मजुरी मिळण्यासाठी कागदोपत्री पूर्तता करणे मजुरांना अवघड होत असल्यामुळे बहुतांशी मजूर सदरची कामे करण्यास असमर्थता दर्शवत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने योजनेच्या अटींमध्ये बदल वा सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित आहे काय,
- (४) असल्यास, त्यांचे स्वरूप काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) नाही.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद जिल्ह्यातील सावखेडा येथील गुरुधानोरा आणि दहेगाव बंगला या
दोन्ही गावांचा जलयुक्त शिवार योजनेत समावेश करण्याबाबत**

(२९) * ३३२२३ श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील सावखेडा परिसरातील गुरुधानोरा आणि दहेगाव बंगला या दोन गावांची जलयुक्त शिवार योजनेसाठी निवड झाली होती मात्र ही दोन्ही गावे टेंभापूर मध्यम प्रकल्पाच्या पाट व पाट्या-याच्या लाभक्षेत्रात येत असल्याने ही निवड रद्द करण्यात आली असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील दुष्काळी परिस्थितीचा विचार करता या योजनेच्या काही अटी शिथिल करून या दोन्ही गावांना जलयुक्त शिवार योजनेत समावेश करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) जलसंपदा विभागाच्या शासन निर्णय सिडीए १०१५/(२६/१५) लाक्षेवि (कामे) दि.१२.३.२०१५ यातील नमूद तरतूदीनुसार जेथे सिंचनासाठीचा पाणी पुरवठा अनियमित व अपूरा आहे व ज्या ठिकाणी निस्सारण जमिनी योग्य आहेत अशा ठिकाणी आवश्यकतेनुसार जलसंधारणाची कामे घेण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर गावे सन २०१६-१७ मध्ये योजनेत अंतर्भूत करण्याबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार जिल्हास्तरीय समितीस आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील कृषी अधिकारी कार्यालयामार्फत एकात्मिक पाणलोट विकास योजनेच्या कामामध्ये झालेला गैरव्यवहार

(३०) * ३९०२५ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुखेड (जि.नांदेड) येथे सन २००९ ते २०१४ कालावधीत तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयामार्फत केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक पाणलोट विकास योजनेच्या कामामध्ये (iwmp) अनियमितता व गैरव्यवहार होऊन शासन निधीचा अपहार झाला आहे असे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम (iwmp), मग्यारोहयो, हरीयाली व शासनाच्या इतर जलसंधारणांच्या व मृदसंधारणांच्या योजना एकत्रित करून एकाच कामावर विविध योजनेअंतर्गतची कामे झाल्याचे दाखवून शासन निधीचा अपहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) तपासणी केलेल्या ५ गावांमध्ये मगारोहयो अंतर्गत कृषि विभागाने कामे केलेली नसल्याचे व एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रमांमध्ये गंभीर गैरव्यवहार व अपहार झाल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

(३) होय.

(४) व (५) प्राथमिक चौकशी अहवाल विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचे मार्फत प्राप्त झाला आहे. सकृत दर्शनी दोषी दिसून येत असलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांना निलंबित करून त्याचे विरुद्ध शिस्तभंगाची व फौजदारी कारवाई करण्याचे निर्देश आयुक्त (कृषि) यांना देण्यात आलेले आहेत.

**मानोरा (जि.वाशिम) तालुक्यात जलयुक्त शिवार
योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(३१) * ३८२५७ श्री.अमित इनक (रिसोड) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मानोरा (जि.वाशिम) तालुक्यातील यशवंतनगर, सेवादासनगर, कार्ली, बोरव्हा सह ३१ गावात जलयुक्त शिवार योजनेअंतर्गत कामे करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जलयुक्त शिवार योजनेअंतर्गत केलेल्या कामात अनियमितता, गैरव्यवहार झाल्यासंदर्भात दिनांक २० जून, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मानोरा तालुक्यातील कामासंदर्भात चौकशी समिती नेमण्यासंदर्भात तहसिलदार मानोरा यांच्याकडे निवदेनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या संदर्भात शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) यासंदर्भात तक्रारकर्ते प्रा.ओम बलोदे यांचेकडून कामांमध्ये भ्रष्टाचार झाल्याची तक्रार प्राप्त झाली आहे.

(३) होय.

तक्रार कर्त्याने तशी मागणी आपल्या तक्रारीमध्ये केली आहे.

(४) जिल्हाधिकारी वाशिम यांनी प्रकल्प संचालक, आत्मा समन्वयक जलयुक्त शिवार अभियान जिल्हास्तरीय गुणवत्ता परिक्षण समिती यांना सदर तक्रारी संदर्भात सखोल चौकशी त्यांचे अधिनस्त प्रथकाद्वारे आदेशित केले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पोलादपूर (जि. रायगड) येथील कृषी विभागाने पाणलोट विकास
कार्यक्रम राबवून लाखो रुपयांचा केलेला अपहार

(३२) * ३११२१ श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.जीवा गावित (कळवण) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पोलादपूर (जि.रायगड) शहरालगत असलेल्या बिनशेती जमिनीमध्ये बनावट प्रकरणे तयार करून कृषी विभागाने पाणलोट विकास कार्यक्रम सन २०१२-१३ मध्ये राबवून लाखो रुपयांचा अपहार केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत कोकण विभागीय आयुक्तांनी झालेल्या गैरव्यवहारासंबंधीत चौकशी करण्यात यावी अशी मागणी करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पाणलोट विकास कार्यक्रमांमध्ये झालेल्या अपहाराबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) नाही. तथापि दिनांक ८/०९/२०१५ रोजीच्या दैनिक कृषिवल या दैनिक वृत्तपत्रात या संदर्भात बातमी प्रसिध्द झालेली आहे.

(३), (४) व (५) प्रस्तुत प्रकरणी अतिरिक्त प्रकल्प व्यवस्थापक एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन कार्यक्रम, रायगड यांना सविस्तर चौकशी करण्याच्या सूचना दि. ४/१२/२०१५ रोजी देण्यात आल्या आहेत.

पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर कार्यालयामार्फत वाघाच्या
शिकारीच्या नोंदविलेल्या गुन्ह्यांबाबत

(३३) * २९१९८ श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुख्य वन संरक्षक पेंच प्रकल्प नागपूर यांच्या कार्यालयातर्फे माहे जुलै २०१२ ते ऑक्टोबर २०१५ या कालावधीत व्याघ्र शिकार प्रकरणी किती गुन्हे दाखल करण्यात आले,

(२) असल्यास, उक्त गुन्ह्यांपैकी किती गुन्ह्यांबाबत कारवाई करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, या गुन्हेगारांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उर्वरित गुन्ह्यांबाबतची कार्यवाही किती कालावधीत करण्यात येणार आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२), (३) व (४) मुख्य वनसंरक्षक पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर यांच्या कार्यालयातर्फे वाघाच्या शिकारीचा एक वनगुन्हा दिनांक १६.१०.२०१३ रोजी नोंदविला आहे. सदर वनगुन्ह्यांमध्ये मा. न्यायादंडाधिकारी, प्रथम श्रेणी न्यायालय, उमरेड यांचेकडून प्रॉडक्शन वॉरंट मिळवून सांरकी उर्फ छोट्टु बल्द गट्टु उर्फ ग्यारंटी उर्फ पारस पारधी (बहेलिया) यास उपजेल उमरिया (मध्यप्रदेश) येथून दिनांक २४.१०.२०१३ ला अटक करून मा. न्यायालयाकडून दिनांक २४.१०.२०१३ ते दिनांक २८.१०.२०१३ वन कोठडी मिळवून आरोपीची चौकशी करण्यात आली. नंतर सदर आरोपीला दि. ०४.१२.२०१३ पर्यंत न्यायालयीन अभिरक्षा मिळाली होती. सदर शिकारीसंदर्भातच नागपूर वन विभागाकडूनही न्यायालयात वन गुन्हा प्रकरण दाखल झाले असल्याने विशेष वन अभियोक्ता ह्यांच्या सल्ल्याने उक्त प्रकरण न्यायालयीन प्रक्रियेतून कमी करण्यात आले आहे. तथापि, सदर आरोपी अजूनही न्यायालयीन कोठडीत नागपूर मध्यवर्ती कारागृहात बंदिस्त आहे.

**डोंगरकडा हिंगोली येथील कळमनुरी पंचायत समिती
अंतर्गत घरकुल योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(३४) * ३०१८७ डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) डोंगरकडा हिंगोली येथील कळमनुरी पंचायत समिती अंतर्गत घरकुल योजनेत मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार करण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिंतूर (जि. परभणी) वन विभाग कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या
हलगर्जीपणामुळे मोराचा झालेला मृत्यू**

(३५) * ३८३९४ श्री.विजय भांबळे (जिंतूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिंतूर (जि. परभणी) वन विभाग कार्यालयाकडे जिंतूर येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी जखमी अवस्थेत सापडलेला राष्ट्रीय पक्षी मोर दिनांक १५ जून, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास सुपुर्द केला होता, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, कार्यालयातील वरिष्ठ अधिकारी गैरहजर असल्याने त्या मोरावर वेळेवर उपचार करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय
- (३) असल्यास, राष्ट्रीय पक्षी मोर यास आपला जीव गमवावा लागला, हे खरे आहे काय
- (४) असल्यास, त्यास जबाबदार असणाऱ्या दोषी विरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येणार आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) श्री.आकाश राठोड व श्री.मनोज चव्हाण रा.मौजे आकोली, ता.जिंतूर यांनी दिनांक १५.०६.२०१५ रोजी आजारी अवस्थेतील एक मोर वन परिक्षेत्र कार्यालय, जिंतूर येथे आणून दिला. वनरक्षक, जिंतूर यांनी पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) पंचायत समिती जिंतूर यांच्याकडे तात्काळ उपचार सुरु केले. परंतु सदर मोराची प्रकृती गंभीर असल्याने मोराचा रात्री मृत्यू झाला.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जालना जिल्हा कृषी विभागामार्फत महात्मा फुले जल व भूमी
संधारण अभियान अंतर्गत मिळालेल्या कामांच्या मंजूरीबाबत**

(३६) * ३४२१८ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्हा कृषी विभागामार्फत महात्मा फुले जल व भूमी संधारण अभियान सन २०१४-१५ अंतर्गत १८ कामांना १६ लक्ष ८५ हजार निधीला प्रशासकीय मंजूरी देण्यात आली होती हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जालना तालुक्यातील राममुर्ती येथील गट क्र. ६,७,८,९,१० या पाच गटामध्ये मातीनाला बांधाची कामे केलेली नसल्याचे तक्रार सरपंच गणेश गिराम यांनी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणात तसेच कृषी विभागामार्फत करण्यात आलेल्या इतर योजनांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे त्यांनी नमुद केले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीअंती दोषी विरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) जालना जिल्ह्यातील एकूण ५ तालुक्यातील ११ गावांतील मातीनाला बांध/सिमेंट नाला बांध तुट फुट दुरुस्तीच्या एकूण रु.१६.८५ लक्ष रक्कमेच्या एकूण २० कामांना मंजूरी दिली आहे.

(२) हे खरे नाही.

सरपंच यांचे नाव श्री.कैलास गिराम असे असून राममूर्ती येथील फक्त दोन गट क्रमांकामध्ये झालेल्या मातीनाला बांधाची दुरुस्तीची कामे तांत्रिक दृष्ट्या योग्य झाली असून सुस्थितीत आहेत.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय आरोग्य योजनेतर्गत कार्यरत असलेल्या
कंत्राटी नर्ससना वेतनवाढ मिळण्याबाबत**

(३७) * ३९२१९ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रीय आरोग्य योजनेतर्गत राज्यात सन २००५ पासून कार्यरत असलेल्या हजारो कंत्राटी नर्ससना पूर्णवेळ काम करूनही साडेनऊ हजार रुपये इतके अत्यल्प वेतन देण्यात येत असून या कंत्राटी नर्ससनी वेतनवाढीच्या मागणीसाठी माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या चौथ्या आठवड्यात मुंबई येथे मोर्चाव्दारे शासनाचे लक्ष वेधले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू कंत्राटी नर्ससना वेतनवाढ देण्याबाबत शासनाकडून आजतागायत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

- (२) कंत्राटी नर्ससना ५% वार्षिक मानधनवाढ दि.०७.११.२०१५ च्या परिपत्रकान्वये मंजूर करण्यात आली आहे.
 - (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**रेवती (ता.जि.अमरावती) येथील शेतकऱ्यांच्या पिकांचे
वन्य प्राण्यापासून संरक्षण करण्याबाबत**

(३८) * ३८४५५ अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रेवती (ता.जि.अमरावती) येथील शेतकऱ्यांच्या पिकांचे प्राण्यापासून मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत असल्याने संपूर्ण पिके नष्ट होत असल्यामुळे शेतकऱ्यांवर उपासमारीची वेळ आली असल्याचे स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी यांना दिनांक ९ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांना पिकांचे वन्य प्राण्यापासून संरक्षण मिळणेसाठी शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे तथापि, सदर निवेदन रेवसा (ता.जि.अमरावती) च्या संदर्भात आहे.

(२) वन्य प्राण्यांपासून शेत पिकांचे संरक्षण मिळण्याच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली आहे.

- शेतपिकास धोकादायक ठरलेल्या रानडुक्कर व रोही यांचा बंदोबस्त करण्याच्या अनुषंगाने त्यांची पारध करण्याबाबत सुधारीत मार्गदर्शक सूचना शासन स्तरावर जारी करण्यात आल्या आहेत, त्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यात येते.
- रेवसा गावातील सरपंच व गावकऱ्यांसोबत चर्चा आयोजित करून रोही व रानडुक्कर यांना पारध करण्यासाठी व वन्यप्राण्यांच्याद्वारे होणाऱ्या पीक नुकसानीककरिता नुकसान भरपाईच्या मागणीसाठी संबंधित वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांच्याकडे अर्ज सादर करण्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.
- रेवसा येथील शेतातील निलगाय (रोही) व रानडुक्कर यांची पारध करणाऱ्या परवानाधारकांना देण्यासाठी अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

- श्री.नारोराव रामराव वाकोडे व इतर ४ राहणार रेवसा, जि.अमरावती यांना त्यांचे शेतातील उपद्रवी रोही/रानडुक्कर यांना पारध करण्यास परवानगी देण्याबाबतचे आदेश वनपरिक्षेत्र अधिकारी, वडाळी यांनी दिनांक २४.०२.२०१५ रोजी पारित केलेले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रभागा प्रकल्पाचे दरवाजे पूर्वसूचना न देता बंद केल्यामुळे या प्रकल्पाच्या बृहत लघु प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान

(३९) * २८९१६ श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रभागा प्रकल्पाचे दरवाजे कोणतीही पूर्वसूचना न देता बंद केल्यामुळे चंद्रभागा बृहत लघु प्रकल्पग्रस्त शेतकरी यांच्या शेतीचे नुकसान, पशुधन चारा तुटवडा, नैसर्गिक प्रकोप तसेच अधिकाऱ्यांची मनमानी यामुळे १४ गावातील प्रकल्पग्रस्त शेतकरी आत्महत्या करण्याचा विचार करित असल्याबाबत संघर्ष समितीने प्रशासनास निवेदनाद्वारे दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी कळविले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास शेतकऱ्यांची उपेक्षा करून त्यांना आत्महत्येला प्रवृत्त करणाऱ्या शहानुर कालवे क्रमांक ३ चे उपविभागीय अधिकारी, अचलपूर या प्रकल्प अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) चंद्रभागा बृहत लघु प्रकल्पाग्रस्त संघर्ष समिती, असदपूर, जि.अमरावती यांचे प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांच्या समस्यांचे निराकरण करणेबाबतचे दिनांक २२/०९/२०१५ चे निवेदन जिल्हाधिकारी, अमरावती यांना प्राप्त झाले आहे.

(२) चंद्रभागा बॅरेजेचे काम जून २०१५ मध्ये पूर्ण झाले आहे. या बॅरेजमध्ये सिल चे वर १.५ मी. पाणीसाठा दि. २२.०९.२०१५ ते दि. २४.०९.२०१५ या अल्प कालावधीत प्रायोगिक तत्वावर केला होता. हा साठा नदीपात्राचे मर्यादेत होता. त्यामुळे पीकांचे नुकसान झालेले नाही. मात्र वहीवाटाचे रस्ते बंद होत असल्याने

पाणी दि. २४.०९.२०१५ रोजी सोडण्यात आले. अधिकाऱ्यांवर कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंदिया जिल्ह्यातील खातिया बटाना बंधा-याचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत

(४०) * ३७८५५ श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोंदिया जिल्ह्यातील खातिया बटाना बंधा-याच्या कामावर रु. ५ कोटी खर्च करण्यात आले असून मागील ५ वर्षांपासून निर्मानाधिन असलेले काम अद्यापही पूर्ण झाले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू बंधा-याबाबत सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू बंधा-याचे बांधकाम पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने सुधारित प्रशासकीय मान्यता व आवश्यक निधीची तरतुद करण्यात येऊन बंधाऱ्याचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत कार्यवाही कधीपर्यंत केली जाणार आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

तथापि, सदर बंधाऱ्याचे बांधकामास सन २०१२ मध्ये सुरुवात करण्यात आलेली असून सदर बंधाऱ्यावर मार्च २०१५ अखेर एकूण रु. ४४२.६३ लक्ष खर्च झालेला असून यामध्ये बंधाऱ्याचे बॉडीवॉल, अंत्याधार, रक्षक भिंत, मार्गदर्शक भिंत, स्लॅबचे तळाचे तलांक पातळीपर्यंत प्रस्तंभांचे बांधकाम, संकल्पन फीस इ. कामे पूर्ण झालेली आहेत. बंधाऱ्याचे स्लॅबचे बांधकाम, मार्गदर्शक भिंतीचे अंशतः बांधकाम, अंत्याधारचे महत्तम पातळीपर्यंतचे बांधकाम, दोन्ही बाजूंचे पोच मार्ग, इमारत, दळणवळणाचा रस्ता इ. कामे शिल्लक आहेत.

(२) होय. मुख्य अभियंता, विदर्भ सघन सिंचन विकास कार्यक्रम नागपूर यांचे दि. ०६/११/२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव शासनास मान्यतेकरीता प्राप्त झालेला असून याबाबत शासन स्तरावर मान्यतेची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून उर्वरित कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे वालसावंगी (ता.भोकरदन, जि.जालना) येथील धामणा नदीवर बांधण्यात आलेल्या कोल्हापूरी बंधान्यात पाणी साठा होत नसल्याबाबत

(४१) * ३९१९३ श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे वालसावंगी (ता.भोकरदन, जि.जालना) येथील धामणा नदीवर बांधण्यात आलेल्या कोल्हापूरी बंधान्यास दरवाजे नसल्यामुळे संबंधीत कोल्हापूरी बंधान्यात पाणी साठा होत नसल्याचे माहे नोव्हेंबर २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधान्यास दरवाजे बसविण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२), (३) व (४) होय

कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधान्याच्या बाजूचे शेतकरी हे पाणी अडविण्यासाठी विरोध करित असल्याने गेट टाकून पाणी साठा करता आलेला नाही.

याबाबत उप अभियंता, लघु पाटबंधारे, जिल्हा परिषद, उपविभाग, भोकरदन यांचे मार्फत स्थळ पाहणी करून संबंधित शेतकऱ्यांची भेट घेऊन गेट बसविण्यामुळे सिंचन क्षेत्रात होणाऱ्या वाढीबाबत त्यांना माहिती देऊन गेट बसविण्यासाठीचा त्यांचा विरोध दूर केल्यानंतर नियमितपणे गेट बसविण्याची कार्यवाही करण्याच्या सूचना अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, जालना यांनी दिल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद शहरातील चिकलठाणा येथील २०० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाच्या
इमारतीसाठी शासनाने निधी उपलब्ध करून न दिल्याबाबत**

(४२) * २८९७२ श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक

आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील चिकलठाणा येथे शासनाने २०० खाटांचे जिल्हा ग्रामीण रुग्णालयाची इमारत बांधण्यासाठी सन २०१२ मध्ये ३८ कोटी १६ लाख रुपयांचा निधी मंजूर करून इमारत बांधकाम पूर्ण झाली पण सदर रुग्णालयात सेन्ट्रलाईज ऑक्सिजन व्यवस्था आणि रुग्णांसाठी लिफ्ट यासाठी लागणाऱ्या ९ कोटीच्या निधीची शासनाने पूर्तता न केल्यामुळे सदर इमारतीत अद्याप रुग्णसेवा सुरु झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निधी अद्याप न देण्याची कारणे काय आहेत व सदर निधी किती कालावधीत शासन उपलब्ध करून देणार आहे,

(३) नसल्यास, निधी उपलब्ध न करून देण्याची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

औरंगाबाद शहरातील चिकलठाणा येथे शासनाने २०० खाटांचे जिल्हा सामान्य रुग्णालय स्थापन करण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यानुसार इमारत बांधकामाला दि. १६.११.२०११ च्या शासन निर्णयानुसार रु. ३८३१.५३ लक्ष इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. त्यानुसार सदर इमारतीच्या बांधकामास तांत्रिक मान्यता व निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून प्रत्यक्ष बांधकामास दि.५.०३.२०१२ रोजी सुरुवात झाली. या रुग्णालयाच्या मुख्य इमारतीचे ९५ टक्के बांधकाम पूर्ण झालेले आहे. तसेच रुग्णालयाच्या इमारतीमध्ये ट्रान्सफॉर्मर बसविणे, इमारतीच्या बाहेरील विद्युतीकरण इत्यादी कामे प्रगतीपथावर आहेत. लिफ्टचे काम जवळपास पूर्ण झालेले असून सेन्ट्रलाईज ऑक्सिजन सिस्टीमचे कामाबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(२) या अनुषंगाने उर्वरित काम पूर्ण होण्याकरिता सन २०१५ च्या हिवाळी अधिवेशनात रु. ४०८.२७ लक्ष इतक्या रकमेच्या पूरवणी मागणी प्रस्ताव सादर करण्यात आला असून प्रस्तावास मंजूरी मिळाल्यानंतर निधी उपलब्ध करून देणे शक्य होईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राजीव गांधी जीवनदायी योजनेत मेंदू व डोळ्यांवरील
उपचार पध्दती अंतर्भूत करण्याबाबत**

(४३) * ३९२४१ श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यामध्ये राजीव गांधी जीवनदायी योजना चालू असून त्यामध्ये अनेक दुर्लभ अशा आजारांवर उपचार केले जात आहेत, परंतु, मेंदू व डोळ्यांवर कोणत्याही प्रकारचा उपचार केला जात नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शरीराचे डोळे व मेंदू हा अतिमहत्वाचा भाग असल्यामुळे यावर या योजनेमार्फत उपचार होणे अत्यावश्यक आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राजीव गांधी जीवनदायी योजनेचे उपचाराकरिता जी तत्वे व नियम केलेले आहेत त्यामध्ये मेंदू व डोळ्यांवर कोणताही प्रकारचा उपचार तातडीने करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेच्या ९७१ उपचार पध्दतीत मेंदूवरील ५१ व डोळ्यांवरील २६ उपचार पध्दती अंतर्भूत आहेत.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंजनवेल (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) येथील ग्रामसचिवालय
इमारतीच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(४४) * २८४६० श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील अंजनवेल (ता.गुहागर) येथील ग्रामसचिवालय इमारतीच्या तळमजल्याच्या कामाची रक्कम मक्तेदारास मुल्यांकनापेक्षा जास्त अदा करण्यात आली आणि पहिल्या मजल्याचे बांधकाम अंदाजपत्रक न करताच बेकायदेशीरपणे करून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहितीच्या अधिकारात माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त कामाच्या ग्रामपंचायतीमार्फत राबविण्यात आलेल्या निविदा प्रक्रियेबाबत सन २००६-२००७, २००७-२००८, २००८-२००९ ते २००९-२०१० या वर्षीच्या लेखा परीक्षणामध्ये आक्षेप नोंदविण्यात आले असल्याचेही समोर आले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी शासनाकडे रीतसर तक्रार करून गैरव्यवहाराचे पुरावेदेखील सादर केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

श्री.मयुरेश कचरेकर यांनी दिनांक ६.४.२०१५ च्या माहिती अधिकारातील अर्जांन्वये ग्रामसचिवालय इमारत बांधकामासंदर्भात काही कागदपत्रांची मागणी केली होती. सदरची माहिती ग्राम विकास अधिकारी, अंजनवेल यांनी दिनांक १९.६.२०१५ रोजी एपलब्ध करून दिली आहे. त्यानंतर श्री. कचरेकर यांनी दिनांक २९.९.२०१५ च्या पत्रान्वये जिल्हा परिषद कार्यालयाकडे तक्रार अर्ज सादर केला आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

सन २००६-०७ ते २००७-०८ मध्ये ग्रामसचिवालयाबाबत आक्षेप नाही. मात्र, २००७-०८ ते २००९-१० या वर्षीच्या लेखा परिक्षणात आक्षेप घेण्यात आलेले आहेत.

(३) होय.

(४) व (५) ग्रामसचिवालय इमारत बांधकामाची तांत्रिक व आर्थिक बाबीसंदर्भातील तक्रारीबाबत चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

सोरणा मध्यम प्रकल्पातील (ता.मोहाडी, जि.भंडारा)

जलसाठा वाढविण्याबाबत

(४५) * ३९१६० श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.राजेश काशीवार (साकोली) :

सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोरणा मध्यम प्रकल्प (ता.मोहाडी, जि.भंडारा) याचे सिंचन क्षेत्र ९३३ हेक्टर आहे. सिंचन योग्य क्षेत्र १५५३ हे. असून प्रकल्पात सरासरी ६० % जल साठा

उपलब्ध असतो व दरवर्षी २.२०८ दलघमी कमी साठा होत असल्याने सुमारे ३०० हे. योग्य जमीन सिंचना पासून वंचित राहते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बावनथडी प्रकल्पाच्या मुख्य कालवा सा.क्र.१६९०० मी. वरील व्ही.आर.वि. जवळ विमोचकाचे बांधकाम केल्यास सोरणा मध्यम प्रकल्पाच्या पाणलोट क्षेत्रामध्ये सोडल्यास सदर प्रकल्प १०० % भरता येऊन सुमारे ३०० हे. क्षेत्र सिंचनाखाली येईल, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) सोरणा मध्यम प्रकल्पाची प्रकल्पिय सिंचन क्षेत्र ९३३ हेक्टर आहे. प्रकल्पाचे लागवडी योग्य क्षेत्र १५५३ हेक्टर आहे. प्रकल्पात मागील ५ वर्षात सरासरी ८३ % जलसाठा उपलब्ध झाला असून मागील ५ वर्षात सरासरी ११६८ हेक्टर क्षेत्राला सिंचन करण्यात आले आहे.

(२) व (३) बावनथडी हा महाराष्ट्र व मध्यप्रदेश शासनाचा आंतरराष्ट्रीय प्रकल्प असून आंतरराज्यीय करारानुसार पाणी वाटपाचा महाराष्ट्राचा निश्चित हिस्सा ठरलेला आहे. बावनथडी प्रकल्पातील राज्याच्या हिस्स्याच्या पाण्याचे पुर्ण नियोजन झाले आहे. त्यामुळे बावनथडी प्रकल्पातून प्रकल्पाचे लाभक्षेत्रा बाहेरील लाभक्षेत्रासाठी पाणी सोडणे शक्य होणार नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्हयातील सिंदेवाही वनविकास महामंडळाच्या हद्दीमध्ये
सागवानाची अवैध वृक्षतोड होत असल्याबाबत**

(४६) * ३८२९२ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्हयातील सिंदेवाही वनविकास महामंडळाच्या हद्दीमध्ये वनअधिकाऱ्याच्या संगनमताने वन तस्कराच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणात सागवानाची अवैध वृक्षतोड होत असल्याची माहिती दिनांक २५ ऑक्टोबर २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निर्देशनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सिंदेवाही वनविकास महामंडळाच्या हद्दीतील कक्ष क्र १७३ मधील चिटकी बिटात अवैध वृक्षतोड करून विक्रीला जात असलेले २० लाख रुपये किंमतीचे सागवान चंद्रपूरच्या वन अधिका-यांनी माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान अचानक धाड टाकून जप्त केले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाच्या चौकशीअंती शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार आहे व त्याबाबतचा तपशिल काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील सिंदेवाडी वन विकास महामंडळाच्या हद्दीमध्ये दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१५ रोजी अवैध वृक्ष तोड झाल्यास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे.

(२) चंद्रपूर वन विभागाच्या सिंदेवाही परिक्षेत्रातील वन अधिकाऱ्यांनी दि.२४ सप्टेंबर, २०१५ रोजी सिंदेवाही वन विकास महामंडळाच्या हद्दीतील कक्ष क्र. १७३ मधील चिटकी बिटात अवैधरित्या वृक्ष तोड केलेला रु.१,८४,१३८ किंमतीचा माल जप्त केला आहे, हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे.

(४) भारतीय वन अधिनियम, १९२७ मधील नियम ५२ नुसार अवैध वृक्ष तोड प्रकरणी चिटकी व सिंदेवाही या गावातील एकूण १० आरोपी तसेच एफडीसीएम लि. चे २ वनरक्षक असे एकूण १२ आरोपी यांचेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आरोपींना अटक करून न्यायालयासमोर हजर केले असता न्यायालयाने त्यांना जामीन मंजूर केला आहे. न्यायालयात प्रकरण दाखल करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

सागवान तस्करासोबत संगनमत करून कर्तव्यात निष्काळजीपणा केल्याबाबत एफ.डी.सी.एम.लि.चे कर्मचारी आरोपी श्री.जी.यु.राठोड व श्री.जी.यु. ढगे, वनरक्षक, सिंदेवाही परिक्षेत्र यांना सेवेतून निलंबित केले असून त्यांचेवर शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्याचे काम चालू आहे. त्याचप्रमाणे सदर प्रकरणात इतर कर्मचारी/अधिकारी यांचा सहभाग आहे काय याबाबत तपास करण्यात येत आहे.

तसेच अवैध वृक्ष तोडीतील सागी मालाची वाहतूक करणारे २ ट्रक्टर (ट्रॅलीसह) जप्त करण्यात येऊन सरकार जमा करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोरपना व जिवती (जि.चंद्रपूर) येथे इंदिरा आवास योजनेत झालेला गैरव्यवहार

(४७) * ३७८५० श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दारिद्र्य रेषेखालील अनुसूचित जाती, जमाती, अल्पसंख्यांक, इतर मागासवर्गीय व विधवा महिलांसाठी इंदिरा आवास योजना राज्यात राबविली जात असून प्रजि घरकुल ६५ हजार रुपयांपर्यंत निधी दिला जातो, हे खरे आहे काय,

(२) शासनाने इंदिरा आवास योजनेतर्गत चंद्रपूर जिल्ह्यातील कोरपना व जिवती पंचायत समितीने सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात हजारो घरकुलांना मंजूरी दिली असून अनेक गावांतील घरांची कामे अर्धवट ठेवून पूर्ण रक्कम उचलण्याचा गैरप्रकार केल्यामुळे शासनाच्या कोट्यावधी रुपयांच्या निधीचा गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) महाराष्ट्र-तेलंगणा सीमेवरील त्या वादग्रस्त १२ गावांत तेलंगणा शासनातर्फे मंजूर घरकुलांना महाराष्ट्र शासनाच्या योजनेतील दाखवत कोरपना व जिवती पंचायत समितीने बांधकाम नकरताच निधी उचल करण्यात आल्याचा हा प्रकार असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) केंद्र व राज्य शासनाने इंदिरा आवास योजनेचे निकष व धोरण ठरवून दिलेले असताना हे धोरण डावलून टप्पा १ चे काम पूर्ण झालेले नसतानाही टप्पा २ चा निधी उचलण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल चौकशी होवून संबंधित दोषीविरोधात कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी जनआंदोलन समितीचे संस्थापक आबीद अली यांनी मागील १ वर्षापासून सातत्याने मा.ग्रामविकासमंत्री, मा.पालकमंत्री, चंद्रपूर जिल्हा, सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर आदींकडे लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(६) असल्यास, शासनाने या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

सद्यस्थितीत राज्यात केंद्र , राज्य व राज्य अतिरिक्त हिस्सा असे मिळून प्रति घरकुल रु. ९५,०००/- इतके अनुदान दिले जाते. तसेच IAP किंवा LWE जिल्हे जसे चंद्रपूर, गडचिरोली, भंडारा, गोंदिया या जिल्ह्यातील लाभार्थ्यांना प्रति घरकुल रु. १,००,०००/- इतके अनुदान दिले जाते.

(२) नाही.

(३) नाही.

(४) होय.

(५) होय.

मा.ग्राम विकास मंत्री व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर यांना पंचायत समिती, कोरपना अंतर्गत इंदिरा आवास योजनेतील बांधकाम व अनियमितेच्या कामाची चौकशी करण्याबाबत पत्रव्यवहार प्राप्त झालेला आहे.

(६) होय, श्री.आबीद अली, अध्यक्ष, तालुका कॉंग्रेस कमेटी (आय), कोरपना यांनी पंचायत समिती, कोरपना अंतर्गत १२ गावातील घरकुल लाभार्थ्यांच्या बांधकामामध्ये झालेली अनियमितता व गैरव्यवहाराबाबत चौकशी करण्याकरिता दि.३०.९.२०१५ रोजी दिलेल्या निवेदनानुसार चौकशी करण्यात आली असून एकूण रु.५,६४,३८८/- इतके मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेत परंतु बांधकामाच्या टप्प्यापूर्वी ज्यादा अनुदान दिलेले असून झालेल्या अनियमितेबाबत संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर प्रशासकीय कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

राज्यातील अंगणवाड्यांमध्ये स्वच्छतागृहांचा अभाव असल्याबाबत

(४८) * २९५३५ श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १ लाख ८ हजार अंगणवाड्यांपैकी ४९ हजार ४४७ अंगणवाडी केंद्रामध्ये स्वच्छतागृहे नसल्याची बाब माहे जुलै, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अंगणवाडी केंद्रामध्ये स्वच्छतागृहांचे बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप कार्यवाही झाली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यामध्ये एकूण ९७४७५ अंगणवाड्या कार्यरत आहेत. सदर अंगणवाडी केंद्रांपैकी ६८४९० अंगणवाडी केंद्रांना शौचालयाची सुविधा उपलब्ध आहे. उर्वरीत २८९८५ अंगणवाडी केंद्रांना शौचालयाची सुविधा उपलब्ध नाही.

(२) २८९८५ अंगणवाडी केंद्रांसाठी शासकीय जागा उपलब्ध करून घेण्यासाठी जिल्हा व प्रकल्प स्तरावरून पाठपुरावा करण्यात येत आहे. सदर अंगणवाडी केंद्रांसाठी जागा उपलब्ध झाल्यानंतर अंगणवाडी केंद्रांच्या मंजूर आराखड्याप्रमाणे रु.६.०० लाख या खर्च मर्यादेत अंगणवाडी केंद्रांचे बांधकाम करण्यात येते. या बांधकामामध्ये अंगणवाडी केंद्रांसाठी पिण्याच्या पाण्याची व शौचालयाच्या सुविधेचा प्रामुख्याने समावेश करण्यात आलेला आहे. सदर आराखड्याप्रमाणे अंगणवाडी केंद्रांचे बांधकाम पूर्ण करून घेण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लांजा तालुक्यासह रत्नागिरी जिल्ह्यातील अपूर्णावस्थेत
असलेल्या धरणांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४९) * ३८९२६ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लांजा (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील जलसंपदा विभागाच्या अंतर्गत सुरु असलेल्या धरणांच्या कामासाठीचा निधी विदर्भ मराठवाड्याकडे वळविण्यात आला असल्यामुळे लांजा तालुक्यातील धरणांची कामे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले,

(३) असल्यास, त्यानुसार लांजा तालुक्यासह रत्नागिरी जिल्ह्यातील अपूर्ण असलेल्या धरणांसाठी निधी उपलब्ध करून देऊन धरणांचे काम पूर्ण करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) सन २०१४-१५ या वर्षात रत्नागिरी जिल्हासाठी रु. २६३४३ लक्षचा नियतव्यय मंजुर झाला असून रु.१९८०० लक्ष इतका निधी वितरीत झाला आहे. तसेच सन २०१५-१६ या वर्षात रत्नागिरी जिल्हासाठी रु.१०७०१ लक्षचा नियतव्यय मंजुर असून माहे-नोव्हेंबर २०१५ अखेर ४४५७.६३ लक्षचा निधी वितरीत झाला आहे.

(४) राज्याची आर्थोपायाची स्थिती व मा. राज्यपाल महोदयांचे निदेश यानुसार निधी उपलब्ध करून योजनेची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

**राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियाना अंतर्गत किशोरवयीन मुलींचे आरोग्य
विषयक मार्गदर्शक शिबिर प्रत्येक गावात घेण्याबाबत**

(५०) * ३४७०७ श्री.प्रतापराव चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियाना अंतर्गत किशोरवयीन मुलींचे आरोग्य विषयक मार्गदर्शक शिबिर प्रत्येक गावात घेणे अत्यावश्यक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नांदेड जिल्ह्यासाठी वरील योजनेतर्गत ४८ लक्ष रुपयांचा निधी उपलब्ध झाला होता, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नांदेड जिल्ह्यातील ग्राम शिबिरे न घेता केवळ कागदावर बनावट ग्रामस्थ व शिबिरे दाखवून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार नांदेड जिल्हा परिषदेच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी केला, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान या केंद्रपुरस्कृत योजनेअंतर्गत राज्यामध्ये राष्ट्रीय किशोर स्वास्थ्य कार्यक्रम राबविण्यात येतो. नांदेड जिल्ह्यामधील सन २०१४-१५ मध्ये १५३५ पैकी १०२५ गावांमध्ये शिबिरे घेण्यात

आली असून त्यासाठी मंजूर ३९.७० लक्ष पैकी २५.२५ लक्ष खर्च झाला. सन २०१५-१६ मध्ये केंद्र शासनाने प्रकल्प आराखड्यामध्ये नांदेड जिल्ह्यातील १६० गावांसाठी रु.३.८४ लक्ष रक्कम मंजूर केली असून सदर गावांमध्ये शिबिरे आयोजित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात येणाऱ्या पुरवणी प्रकल्प आराखड्यात नांदेड जिल्ह्यातील उर्वरित गावांचा समावेश करण्यात आला आहे. सदर प्रकरणी गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आले नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मानवत (जि.परभणी) येथील शासकीय जागा खोटे दस्तऐवज तयार करून बळकाविण्याचा प्रयत्न केल्याबाबत

- (५१) * ३५०२० श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मानवत (जि.परभणी) येथील शासकीय जुन्या नागरी दवाखान्यांच्या इमारतीच्या पूर्व बाजूची मोकळी जागा व त्या लगत असलेली नगरपरिषदेची मोकळी जागा या दोन्ही शासकीय जागा ज्यांची बाजार मूल्य किंमत ५ कोटीची असून सदरील जागेचे मुंजाजी बाळाजीराव भालेपाटील अध्यक्ष स्वामी विवेकानंद शिक्षण प्रसारक मंडळ, पाथरी यांना सन २०१२ मध्ये फक्त ५ लाखांचे खरेदीखत करून घेऊन ती शासकीय जागा बळकावण्याचा प्रयत्न करित असल्याची तक्रार श्री.नंदलाल मंत्री यांनी माहे सप्टेंबर २०१५ च्या सुमारास संबंधित अधिकाऱ्यांकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच ही जागा खरेदी करतांना खोटे दस्तऐवज तयार करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (४) चौकशीनुसार संबंधित दोषी व्यक्तींवर व अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कारवाई केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

मानवत येथील जुन्या नागरी दवाखान्याची इमारत स्वामी विवेकानंद शिक्षण प्रसारक मंडळ पाथरी यांना जिल्हा परिषद, यांनी गैरमार्गाने दिल्यानंतर इमारत २० वर्षे वापरून जिर्ण केल्याबाबत संस्थेकडून ५१ लाख रुपये नुकसान भरपाई घेण्यात यावी व १९९४ मध्ये भोगवटादार म्हणून मालमत्ता रजिस्टर मध्ये नाव लावून घेतल्याबाबत संस्थाचालकावर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यासंदर्भात श्री.नंदलाल मंत्री यांनी दिनांक ३०.७.२०१५ रोजी तक्रार केली आहे.

(२) नाही.

(३) मानवत, जि.परभणी येथील जुन्या नागरी दवाखान्याची जागा स्वामी विवेकानंद शिक्षण प्रसारक मंडळ, पाथरी च्या मानवी येथील कन्या शाळेत दिनांक ४.६.१९९४ रोजी दिलेल्या जागा प्रकरणात जिल्हाधिकारी यांनी उप विभागीय अधिकारी, पाथरी यांच्यामार्फत चौकशी केली आहे. या चौकशी अहवालानुसार जिल्हाधिकारी यांनी सदर संस्थेला जागेतून निष्कासीत करण्याचे आदेश पारीत केले आहेत. त्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद, परभणी यांनी सदरील शिक्षण संस्थेस जागा रिकामी करून देण्याबाबत वेळोवेळी नोटीसा बजावल्या आहेत त्यानुसार संस्थेने दिनांक ३.७.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये शाळा स्थलांतरीत करून जिल्हा परिषदेची जुनी नागरी दवाखान्याची जागा रिकामी केली असून जागा जिल्हा परिषदेच्या ताब्यात आहे.

(४) नगर परिषदेतील रेकॉर्डमध्ये नियमबाह्य भोगवटादार नोंद घेण्याविषयी कार्यवाहीची बाब नगर परिषद, मानवत यांच्यास्तरावर अपेक्षित आहे.

(५) संबंधित नाही.

**मराठवाडा विभागातील जलसंपदा विभागात दरपत्रकावर
कोटीची सौरयंत्र बसविल्याबाबत**

(५२) * २८९७५ श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मराठवाडा विभागातील औरंगाबाद येथे मराठवाडा पाटबंधारे विभागात ई टेंडरिंगला बाजूला सारून १ कोटी रुपयांचे दरपत्रकावर सौरयंत्र बसविले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाने काढलेल्या दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ च्या धोरणानुसार ३ लाखापेक्षा जास्तीच्या कामाची निविदा मागविणे, या निर्णयाला डावलून हा निर्णय महामंडळाच्या अधिका-यांनी घेऊन सन २०१५ मध्ये कामाला सुरुवात करून ठेकेदारानीच मोबदला घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरील सौरयंत्र बसविण्यासाठी ई टेंडरिंगद्वारे निविदा का मागविण्यात आल्या नाही त्याची कारणे काय आहेत,
- (४) तसेच उक्त प्रकरणात शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१), (२), व (३) अंशतः खरे आहे.

सदर प्रकरणी ई-टेंडरिंग पध्दतीचा अवलंब न करता महाराष्ट्र ऊर्जा प्राधिकरण (MEDA) च्या दर करारानुसार कार्यारंभ आदेश दिले आहेत.

तथापि हे आदेश दिनांक ३०.३.२०१२ चे आहेत.

- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सामाजिक वनीकरण विभागांतर्गत (ता.तुमसर, जि.भंडारा) कम्पा योजनेतून द्रुतफी वृक्ष लागवडीच्या मजुरांच्या मजुरीमध्ये झालेला गैरव्यवहार

(५३) * ३९१६९ श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.राजेश काशीवार (साकोली) :

सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सामाजिक वनीकरण विभाग भंडारा, तालुका तुमसर अंतर्गत कम्पा योजनेतून आंबागड ते बपेरा रस्ता द्रुतफी वृक्ष लागवड-१३ मधील २.०० किमी मजुरांची संरक्षण कामाची मजुरी न देता दुसऱ्या मजुरांच्या नावावर मजुरीची रक्कम घेवून गैरव्यवहार केल्याचे दिनांक २४ जून, २०१४ रोजी निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रकरणी अर्जदाराने तक्रार करून दीड वर्षांचा कालावधी लोटूनही अर्जासंदर्भात चौकशी सुरू झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय.

(२) प्रकरणाची चौकशी केली आहे.

(३) श्री.डी.जी. चौधरी तत्कालीन सेवानिवृत्त लागवड अधिकारी यांनी ६ बोगस मजुरांचे नावाने रु.१०२२३२/- मजुरी वितरीत केल्याचे प्रमाणके नामंजूर करण्यात आली असून, सदर रक्कम शासनाच्या तिजोरीत जमा करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत.

श्री.डी.जी.चौधरी व त्यांचे अधिपत्याखालील तत्कालीन लागवड कोतवाल सकृतदर्शनी दोषी आढळल्याने त्यांचेविरुद्ध कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जालना येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयात डोळे तपासणीच्या

यंत्रसामुग्री विनावपर पडून असल्याबाबत

(५४) * ३५०२७ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयात डोळे तपासण्यासाठी करोडो रुपये खर्च करून डोळे तपासणीच्या उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या यंत्रसामुग्री विनावपर पडून असल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, उपरोक्त रुग्णालयात रुग्णसेवा देत असतांना येथील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांविषयी अनेक तक्रार येत असून ओपीडीच्या वेळेत काही डॉक्टर उपलब्ध नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील गैरकारभाराची चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यात काय आढळून आले आहे,

(४) तदनुसार यास जबाबदार असणाऱ्या व्यक्तींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

जिल्हा सामान्य रुग्णालय, जालना येथील नेत्र विभागात उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या यंत्रसामुग्रीद्वारे माहे ऑक्टोबर, २०१५ अखेर पुढीलप्रमाणे रुग्णतपासणी करण्यात आली आहे. व्हिजन ड्रम-२१६९, ट्रायलसेट-११३४, स्लिटलॅम्प-४७८५, यागलेझर-८०, पेरिमिटर-४५ तसेच येथे माहे ऑक्टोबर, २०१५ अखेर एकूण ५९३१ मोती बिंदू शस्त्रक्रिया करण्यात आल्या आहेत.

(२) जिल्हा सामान्य रुग्णालयात येथे रुग्णसेवा देत असताना येथील वैद्यकीय अधिकारी ओपीडीच्या वेळेत हजर नसल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.